

Прочетете текста и го преразкажете подробно от името на неутрален разказвач.

ЧИСТИЯТ ПЪТ

Епизод из живота на Васил Левски

Иван Вазов

В комисията по откриването паметника на Левски в София, в която бях член, ставаше разговор върху великия проповедник на свободата. Понеже всичките членове от тази комисия много или малко лично познаваха Левски, разказваха се анекдоти за неговата безстрашливост и смелост при най-трудни обстоятелства, за неговата съобразителност и хладнокръвие в опасностите, с които беше насеяна всяка стъпка от неговото скиталческо съществуване. Всичките тия разкази, един от други по-невероятни и изумителни, хвърляха ново осветление върху моралната сила на Дякона и прибавяха нови зари на ореола, с който този тайнствен, почти легендарен лик стои окръжен в нашето въображение.

Разказът на един от членовете на комисията г. И. Грозев съдържа следното:

На 1870 г. И. Грозев тръгнал по своя работа от Пловдив за Карлово, отде е родом. Още като бил в Пловдив, той чул твърде безпокоителна мълга относително дякона Василя Левски: Васил Левски бил в Карлово, правителството подушило това и изпратило за там страшния кърсердар хаджи Исмаил ага с четирийсет и пет души конни войници със заповед да разтършува цялото Карлово и да намери и доведе жив или мъртъв Левски. В същото време дало заповеди на властите по цялата Карловска околия да бдят и бъдат нащрек. Всеки друм, всеки хан, всеки подозрителен пътник бил турен под надзора на заптиетата. Като знаел тия извънредно сериозни мероприятия на турското правителство, за да тури ръка най-после на неуловимия и опасен революционер, Грозев бил твърде угрижен. Когато стигнал Средна гора и минал селото Чукурлии, на срещната рътлина се запрашило шосето и една дружина конници се показала. Веднага познал, че това е потерята на хаджи Исмаил ага, която се връща. Грозев потреперал при мисълта, дали не е там и Левски. Той с олекнало сърце видял, когато се доближил, че Дякона няма там. Хаджи Исмаил ага, който се познавал с Грозева, спрял го, изпушили по една цигара в незначителни разговори, пожелал му добър път и отминал с конницата си.

На петдесет разкрача по-нататък Грозев видял, че се подава един конник българин, облечен в потури, с фес, и който държал ниско над главата си една омбрела, за да му пази сянка, понеже силно пекло. Омбрелата му не допускала да види в лицето този пътник, та това и не го интересувало. Когато се пресрещнали с пътника и Грозев си отминувал спокойно, зачул, че пътникът с омбрелата го извикал:

- Бай Грозев, добър час!

Грозев се извърнал и го погледнал. Какво било неговото удивление и ужас, когато познал в този господин Василя Левски!

Здрависали се, па захванал да го съди каква е тая лудост да пътува с потерята, да се излага на всеки миг на ужасна опасност. Хоканията, мъмренията на Грозева, произходящи от топло дружеско съчувствие към обичания на всички апостол, нямали край.

Левски се усмихнал, па казал:

- Не се безпокой: сега пътят е най-чист.

- Сега най-чист пътят? Луд ли си, Дяконе? - сърдел се Грозев, като му посочил потерята.

- Като вървя с потерята, аз съм в пълна безопасност... Кому ще хрумне на ума да ме подозре сега! Целият свят е уверен, че Левски сега се крие в миша дупка... Слез, слез!

И като се смъкнал от коня си, заставил и Грозева, още по-силно втрещен и уплашен, да слезе и седнали под клоните на един бряст край пътя.

Там Левски разправил подробно опасността, в която е бил поставен от вдигнатата от турците тревога в Карлово, всичките къщи, в които го дирили, как и къде се крил и колко пъти на косъм висял животът му.

- Пък бързах за Пловдив. Там ме вика *делото*. Щом потегли кърсердарят от Карлово, и аз потеглих с него, както видиш... Да пътувам инак всяко запитие щеше да ме изгледа... Сега съм мирен.

- И ти ще влезеш в Пловдив с хаджи Исмаил ага? - попитал Грозев.

- Непременно: даже ще се смесе там със самата потеря. Но сбогом, да вървя и аз, че дружината ми отминува - казал усмихнат Левски и се простил с Грозева, па яхнал здравето си конче.

Подир няколко минути, когато Грозев се изкачил на по-високо бърдо, той се обърнал и погледнал в с. Чукурлии: видял там, че низамите на кърсердаря отседнали и развеждали конете си. При тях и един българин в потури и със свита омбрела в ръка развеждал своя.

Речник:

Кърсердар – началник на турска стража, главатар

Рътлина – хълм, височина, баир

Омбрела – чадър

Низам – редовен войник в турската армия

Чистият път

(Подробен преразказ от името на неутрален човек)

По време на комисията върху откриването на паметника на Васил Левски в София става разговор за великия апостол. Членовете на комисията познаващи малко или много Левски разказват истории и анекдоти за неговият кораж и храброст. Един от участниците в разговора – г. И. Грозев разказва за една среща с дякона:

През 1870 г. И. Грозев отивал по работа от Пловдив за Карлово откъдето е родом. По пътя той мисли за една тревожна вест – дочул е, че в Карлово се крие Левски и запитиетата с начело Исмаил ага търсят под камък или в миша дупка жив или мъртав. Всички хора са предупредени да бъдат на щрек и да бдят за великия апостол.

И. Грозев вижда в далечината на пътя да се задава потерията на Исмаил ага. Грозев го познава и когато Исмаил ага спира, те сядат, започват да провеждат разговори и паят по една цигара. След това И. Грозев пожелава добър път на Исмаил ага и двамата потеглят в противоположна посока. След петдесет разкрача Грозев вижда малко след потерията войник облечен с фес потури и анбрела на главата. Грозев неможе да види лицето на странника защото анбрелата му го закрива. Той (Левски) поздравява И. Грозев. Грозев се учудва и когато Левски си сваля анбрелата от главата той го разпознава и сядат под храстите и започват да си говорят. Апостола му разправя, че Исмаил ага и войниците му мислят, че той е в Карлово и се крие в някое малко място, а той е точно с тях. Революционера казва на И. Грозев, че трябва да върви, за да не изостава от потерията. В този момент Грозев му пожелава успех и Васил Левски бързо избързва напред. Грозев след няколко минути се изкачва на по-високо място и от там вижда войниците на Исмаил ага развързват своите коне и сред тях един българин развързва своя.

Левски казва на Грозев, че е тръгнал за Пловдив заради делото. Той успокоява Грозев, че с потерията (като е с тях) се чувства по-добре от колкото да се крие в миша дупка.

Съдържанието е предадено като цяло, но са пропуснати и разместени някои епизоди, важни за развитието на действието – 1 т.

Като цяло ученическият текст е съобразен с дидактическата задача и не е променен смисълът на художествения текст, но са предадени сбито и пропуснати необосновано епизоди – 2 т.

Преразказвано е, като не са допуснати елементи на разсъждение – 3 т.

Пряката реч е преобразувана правилно в непряка, като допуска необосновани лексикални повторения – 1 т.

Преразказвано е в подходящо основно глаголно, но са допуснати единични грешки при съвместната употреба на глаголните времена и наклонения – 2 т.

Допуснати са повтарящи се граматични, правописни и пунктуационни грешки – 2 т.

Допуснати са единични лексикални грешки – 1 т.

Слети са два абзаца – 1 т.

Общо: 13 т.

'б
"
" < " " " " " " " " " "
" " #" "
"

" " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " "

СКАЛА НА ОЦЕНЯВАНЕ

* Скалата може да се прилага само ако преразказът на неизучаван художествен текст с дидактическа задача е обект на самостоятелно оценяване извън цялостния тест.

точки	оценка
до 6	Слаб (2)
6	Среден (3,00)
7	Среден (3,167)
8	Среден (3,333)
9	Добър (3,50)
10	Добър (3,667)
11	Добър (3,833)
12	Добър (4,00)
13	Добър (4,167)
14	Добър (4,333)
15	Много добър (4,50)
16	Много добър (4,667)
17	Много добър (4,833)
18	Много добър (5,00)
19	Много добър (5,167)
20	Много добър (5,333)
21	Отличен (5,50)
22	Отличен (5,667)
23	Отличен (5,833)
24	Отличен (6)
25	Отличен (6)